

Efekty realizacji projektu „Młodzi ludzie w Dzierzgoniu, Elblągu, Gdyni, Ławie i Nowym Mieście Lubawskim uczestniczą w procesie podejmowania decyzji (publicznych)”

zdjęcie ze szkolenia dla zespołów z gmin, Ława, 18-19.10.2018 r.

I etap realizacji projektu: doprowadzenie do powstania i działania Młodzieżowych Rad Gmin

Młodzieżowa Rada Miasta **Ława** została powołana Uchwałą nr LVII/673/10 Rady Miejskiej w Ławie z dnia 13 października 2010 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Ława i nadania jej statutu. Uchwała nr XXXI/327/12 Rady Miejskiej w Ławie z dnia 28 grudnia 2012 r. zmieniła uchwałę w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Ława i nadania jej statutu.

W Ławie pracowaliśmy i tworzyliśmy razem projekt z Piotrem Ambroziakiem, Naczelnikiem ds. Komunikacji Społecznej Miasta i jednocześnie opiekunem Młodzieżowej Rady Miasta i Panem Burmistrzem Adamem Żylińskim (do wyborów samorządowych 21.10.18) oraz Panem Burmistrzem Dawidem Kopaczewskim (nowy Burmistrz Miasta).

Młodzieżowa Rada Miasta **Gdyni** została powołana Uchwałą nr XII/223/11 Rady Miasta Gdyni z 28 września 2011 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Gdyni i nadania jej statutu. Uchwała nr XIV/273/11 Rady Miasta Gdyni z 23 listopada 2011 r. zmieniła statut Młodzieżowej Rady Miasta Gdyni.

W Gdyni bezpośrednio pracowaliśmy z Wymiennikownią (<https://wymienikownia.org/>), Laboratorium Innowacji Społecznych (<http://lis.gdynia.pl/>), P. Magdaleną Annuszek (Naczelnik Wydziału Obsługi Rady Miasta Gdynia) oraz Joanna Zielińską (Przewodniczącą Rady Miasta Gdynia).

Projekt „Młodzi ludzie w Dzierzgoniu, Elblągu, Gdyni, Ławie i Nowym Mieście Lubawskim uczestniczą w procesie podejmowania decyzji (publicznych)” był dofinansowany ze środków Programu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich 2018

W prace zespołu projektowego z Gdyni wchodziła również Katarzyna Ziemann (Wicedyrektor Laboratorium Innowacji Społecznych) i Marika Domozych (radna Miasta Gdynia). Za pracę zespołu odpowiedzialna był Magdalena Dębna, pracowniczka Wymiennikowni i Marta Otrębska opiekunka Młodzieżowej rady Miasta Gdynia.

Laboratorium Innowacji Społecznych to samodzielna jednostka budżetowa Gminy Miasta Gdyni odpowiedzialna za rozwijanie i wspieranie innowacyjnych rozwiązań społecznych skierowanych do mieszkańców. Wymiennikownia to Młodzieżowe Centrum Innowacji Społecznych i Designu oraz miejsce dla osób w wieku 13-35 lat, w którym można wziąć udział w zajęciach lub warsztatach, wymienić się pasjami i pomysłami, poznać ciekawych ludzi, swobodnie spędzać czas oraz odpocząć. Ale nie tylko – organizowane są tu także zajęcia dla szkół, spotkania organizacji i przeróżne wydarzenia robione przez młodzież dla młodzieży.

24.10.2018 odbyły się wybory do VI kadencji Młodzieżowej Rady Miasta Gdyni.

Młodzieżowa Rada Miasta **Elbląg** została powołana uchwałą Nr VIII/145/2003 Rady Miejskiej w Elblągu z dnia 26.06.2003 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Elbląga i nadania jej statutu. W Elblągu pracowaliśmy z Bogusławem Walewskim (nauczycielem II Liceum Ogólnokształcącego we Elblągu, opiekunem Młodzieżowej Rady) i Markiem Nowosad (radio Elbląg).

Młodzieżowa Rada Miejska Gminy **Dzierżgoń** została powołana uchwałą Nr VI/33/03 Rady Miejskiej w Dzierżgoniu z dnia 16 kwietnia 2003 r. w sprawie statutu Młodzieżowej Rady Miejskiej Gminy Dzierżgoń (załączam uchwałę wraz ze statutem). Załączam również uchwałę nr VIII/72/2015 Rady Miejskiej w Dzierżgoniu z dnia 27 sierpnia 2015 r. w sprawie zmiany statutu Młodzieżowej Rady Miejskiej Gminy Dzierżgoń oraz uchwałą nr XXX/250/2017 Rady Miejskiej w Dzierżgoniu z dnia 31 sierpnia 2017 r. w sprawie zmiany statutu Młodzieżowej Rady Miejskiej Gminy Dzierżgoń.

W Dzierżgoniu bezpośrednio pracowaliśmy z Panią Burmistrz Elżbietą Domańską i Dariuszem Browarczykiem – nauczycielem i opiekunem Młodzieżowej Rady. Po wyborach samorządowych 21.10.2018 rozpoczęliśmy współpracę z nową Panią Burmistrz Jolantą Szewczun.

28.09.18 odbyły się wybory do XII kadencji MRG Miasta Dzierżgoń.

Młodzieżowa Rada Miasta **Nowego Miasta Lubawskiego** została powołana uchwałą Nr XIX/143/2012 Rady Miejskiej w Nowym Mieście Lubawskim z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na utworzenie Młodzieżowej Rady Miasta Nowego Miasta Lubawskiego, powołania tej Rady i nadania jej statutu.

W trakcie realizacji projektu władze miasta zwróciły się do nas z prośbą wsparcia przeprowadzenia wyborów do nowej kadencji MRM, tak by w skład MRM wchodziły młode osoby, które w jak największym stopniu rozumieją istotę działania MRM i wiedzą po co kandydują do MRM. Dlatego nasze prace w okresie VI-X. 2018 r. skoncentrowały się wokół merytorycznego wsparcia władz w tym zakresie, wsparcia opieki MRM i wokół współpracy ze szkołami, które organizowały proces wyborów MRM do nowej kadencji. Przeprowadziliśmy apele w szkołach na temat istoty działania MRM

oraz zbliżających się wyborów do MRM. 16.10.2018 r. w szkołach w Nowym Mieście Lubawski odbyły się wybory do IV kadencji Młodzieżowej Rady Miasta.

II etap realizacji projektu: wsparcie eksperckie i szkoleniowe, którego celem było przygotowanie do działalności Młodzieżowych Rad Gmin, to znaczy rozwój niezbędnych kompetencji władz, pracowników młodzieżowych (tutaj opiekunów MRG) i samych młodzieżowych radnych, tak aby te MRG miały szanse sensownie i celowo działać.

W realizowanym projekcie wdrożenie tego etapu projektu wyglądało następująco:

1. Skonstruowaliśmy i powołaliśmy w każdej gminie zespół zadaniowy, do którego włączyliśmy naprawdę decyzyjne osoby, udało nam się zaangażować kadrę zarządzającą gminami do realizacji projektu (szczegóły w sprawozdaniu z realizacji projektu).
2. Przeprowadziliśmy bardzo dobre szkolenie dla zespołów z gmin. 18-19.10.2018 r. w Ławie. Celem szkolenia było przygotowanie młodych i opiekunów do aktywności w MRG. Sytuacja wymagała z jednej strony przekazania podstawowych treści, z drugiej pogłębienia, a w przypadkach niektórych jst przeprowadzenia na szkoleniu diagnozy potrzeb i problemów w danej społeczności.
3. Zorganizowaliśmy 3 bardzo potrzebne warsztaty dla dorosłych w Ławie (19.10.2018), Elblągu (23.11.2018) i Nowym Mieście Lubawskim (17.12.2018), w których brali udział opiekunowie MRG, którzy bezpośrednio pracują z MRG w jst i z władzami tych gmin.
4. Eksperci wspierali proces zwiększenia udziału młodych w procesach decyzyjnych poprzez pracę z władzami, opiekunami MRG i samymi młodzieżowymi radami.

III etap realizacji projektu: działanie/aktywność MRG

W realizowanym projekcie wdrożenie tego etapu projektu wyglądało następująco:

1. Systematyczne działania MRG – zorganizowane w postaci warsztatów i/lub spotkań i/lub sesji MRG.
2. Dialog władz z młodymi m.in. poprzez systematyczne spotkania władz z MRG.
3. Dopuszczenie młodych do procesów decyzyjnych – do różnych poziomów udziału młodych w decydowaniu publicznym m.in. informowanie, przeprowadzenie konsultacji społecznych decyzji władz lokalnych z młodzieżą gminy za pośrednictwem MRG, opiniowanie propozycji decyzji władz przez MRG.
4. Organizacja debat na ważny temat dla młodych i społeczności.
5. Budowanie widoczności istnienia i działań MRG – kontakt i informowanie młodzieży przez MRG o sprawach gminy/społeczności poprzez stworzenie i redagowanie stron/podstron MRG i/lub facebooka MRG.
6. Organizacja przedsięwzięć na rzecz młodzieży

Wspieraliśmy prace wykonane przez MRG, wdrażając działania z II etapu projektu: przygotowaliśmy bezpośrednich odbiorców naszych działań do wdrożenia III etapu projektu. To było po naszej stronie. Po stronie władz, urzędników, pracowników młodzieżowych i samych młodych było wzięcie z tego, co proponowaliśmy, nad czym pracowaliśmy: wybór decyzji do współdecydowania przez młodych, danie młodym tych decyzji do współdecydowania czy samo zorganizowanie procesu włączenia młodych do tych decyzji w poszczególnych jst.

Ad 1. Systematyczne działania MRG – zorganizowane w postaci warsztatów i/lub spotkań i/lub sesji MRG.

- a) Młodzieżowa Rada Miasta Iława: miała sesje w terminach: 21.08.2018, 15.10.2018, 18.12.2018
- b) Młodzieżowa Rada Miasta Gdyni: miała sesje w terminach: 22.09.2018 (ostatnia sesja V kadencji MRMG), 12.12.2018 r. (I sesja VI kadencji MRMG)
- c) Młodzieżowa Rada Miasta Elbląg: nie spotykała się na sesjach
- d) Młodzieżowa Rada Miejska Gminy Dzierzgoń: miała sesje w terminach: 12.10.2018, 27.10.2018, 9.11.2018, 24.11.18
- e) Młodzieżowa Rada Miasta Nowego Miasta Lubawskiego: 16 października 2018 r. wybrano radnych do IV kadencji Młodzieżowej Rady Miasta

Ad 2. Dialog władz z młodymi m.in. poprzez systematyczne spotkania władz z MRG

W sumie odbyło się 19 spotkań władz z młodzieżą:

- a) Elbląg: 26.11.2018 spotkanie młodzieży licealnej z radą miasta
- b) Nowe Miasto Lubawskie: 14.09.2018 spotkanie młodzieży i przedstawicieli szkół z Burmistrzem, 4.12.2018 spotkanie i debata z Burmistrzem na temat przyszłej współpracy i podejmowanych decyzji w mieście
- c) Iława: spotkania młodych (reprezentantów MRG) z władzami miasta i udział na sesjach rady Miasta, w terminach: VII kadencji (24.09.2018, 15.10.2018) VIII kadencji (19.11.2018, 26.11.2018, 17.12.2018, 28.12.2018)
- d) Gdynia: 30.08.2018: spotkanie z Przewodniczącą Rady Miasta Gdyni (p. Joanną Zielińską) i Wicedyrektorem laboratorium Innowacji Społecznych (P. Katarzyną Ziemann) na temat sposobów zwiększenia zaangażowania obywatelskiego młodych, 8.12.18: spotkanie z WicePrezydentem Gdyni ds. gospodarki (P. Katarzyną Gruszecka-Spychała) ws. zmian w rozkładach jazdy autobusów, 20.12.2018 spotkanie wigilijne z Radnymi Miasta, 12.12.2018 I Sesja VI Kadencji Młodzieżowej Rady z uczestnictwem władz miasta
- e) Dzierzgoń: udział prezydium MRM na każdej sesji Rady Gminy to jest 13.06.2018, we IX, X, 23.11.2018 i 27.12.2018 (spotkanie wigilijne z władzami miast, wystąpienie młodych na Sesji Rady Miasta), 28.12.2018 spotkanie Młodzieżowej Rady oraz Koła Wolontariackiego z władzami miasta - Panią Burmistrz Joalntą Szewczun, Wiceburmistrzem Wojciechem Demko oraz przedstawicielami Fundacji Civis Polonus

Ad.3 Dopuszczenie młodych do procesów decyzyjnych

W **Nowym Mieście Lubawskim** młodzi obywatele brali udział w podejmowaniu następujących decyzji publicznych:

Rewitalizacji rynku miasta: na spotkaniu z P. Burmistrzem Józefem Blankiem (4.12.18) młodzieżowi radni i radne zostali poinformowani przez Pana Burmistrza o prowadzonych procesie rewitalizacji rynku miasta, zapoznali się z planami, pokazano im makiety i zdjęcia projektów zmian rynku. Burmistrz zachęcił MRM do brania udziału w przyszłych, kolejnych prowadzonych obowiązkowych konsultacjach społecznych związanych z rewitalizacją Miasta. W trakcie dyskusji młodzież miała okazję rozmawiać z Burmistrzem miasta na temat przyszłego wyglądu głównego miejsca spotkań młodzieży – rynku miejskiego i planowanych inwestycji w Mieście.

W Nowym Mieście Lubawskim rozpoczęliśmy procesy udziału młodych w decydowaniu publicznym na ważne dla MRM tematy tj. na temat przyznawanych stypendiów dla młodych (zasady, wysokość, forma nagród) i zasadach korzystania z infrastruktury sportowej w mieście, w tym o ofercie Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji dla młodych.

Kończyliśmy projekt, jednak efekty naszej pracy są widoczny dla młodych i władz: 18.04.19 r. odbyła się kolejna debata MRM z P. Burmistrzem tym razem dedykowana tylko tematowi stypendiów dla młodych, na której władze i młodzi ustalali zapisy regulaminu przyznawania stypendiów za wyniki w nauce a P. Burmistrz zadeklarował, że w 2020 roku władze zabezpieczą 40 000 pln na stypendia za wyniki w nauce dla uczniów i uczennic Nowego Miasta Lubawskiego.

W **Iławie** młodzi obywatele brali udział w podejmowaniu następujących decyzji publicznych i/lub razem z władzami zajęli się następującymi problemami/tematami publicznymi:

Zapoznali się z budżetem Miasta i inwestycjami zaplanowanymi do realizacji w 2019 oraz konsultowali załącznik nr 3 do projektu budżetu Miasta na 2019 rok. Młodzi zajęli się również tematem braku poczucia bezpieczeństwa przez młodych w Mieście i zorganizowali akcję upowszechniania/pisania haseł na chodnikach przed przejściami dla pieszych - dla os. korzystających ze smartfonów.

W **Elblągu** sytuacja była trudna, dlatego w odpowiedzi na rzeczywistość młodzi i opiekun na szkoleniu w Iławie skoncentrowali się na rozpoznaniu potrzeb i problemów młodych w Elblągu. Ta analiza później pozwoliła jaśniej formułować władzom potrzebę zajęcia się tematem parku dolinka, który jest zaniedbanym miejscem spotkań dla młodzieży, ale i nie tylko oraz starym amfiteatrem, który kiedyś służył jako miejsce występów publicznych dla lokalnych artystów. W Elblągu młodzi i MRM Elbląga, której faktycznie nie było, w okresie trwania projektu nie uczestniczyli w procesach podejmowania decyzji publicznych.

W **Gdyni** młodzi obywatele brali udział w podejmowaniu następujących decyzji publicznych i razem z władzami zajęli się następującymi problemami/tematami publicznymi:

Transportem publicznym w Gdyni: 8.12.18 r wiceprzewodniczącym MRMG w imieniu MRM na spotkaniu z P. Katarzyną Gruszecka-Spychała (wiceprezydent Gdyni ds. gospodarki) zaproponował

zmiany w rozkładach jazdy autobusów w Gdyni. Postulaty MRM dotyczyły zwiększenia częstotliwości jeżdżenia autobusów do Gdynia Orłowa w godzinach porannych (ze względu na trzy szkoły średnie, które się tam znajdują) i dopasowania ich do pracy szkoły.

Rozpoczęli temat większego zaangażowania młodych w budżet obywatelski Miasta. Władze wyraziły gotowość i deklaracje konsultowania form promocji i dotarcia do młodzieży z informacją o budżecie obywatelskim i metodach włączenia w niego projektów młodych. W efekcie podjętych rozmów, działań i informowania młodych i MRM o budżecie obywatelskim – 6.02.2019 r. odbyło się szkolenie dla MRM, na temat zasad, celów budżetu obywatelskiego w Gdyni.

To co było największym efektem pracy z władzami w Gdyni to wygenerowanie katalogu tematów i decyzji publicznych, do których władze mogą i rozważą dopuszczenie młodych do współdecydowania. Tematów i decyzji, które wynikają ze specyfiki i uwarunkowań Miasta Gdyni, gotowości i horyzontów władz i urzędników i potrzeb Miasta do zasięgnięcia opinii młodych. Sukcesem jest również włączenie Laboratorium Innowacji Społecznych (LIS), które jest instytucją miejską odpowiedzialną za dialog obywatelski władz z mieszkańcami do projektu i bezpośredniego dialogu z MRM. Władze Miasta i LIS zadeklarowały, że będą włączały specjalnie MRM w prowadzone procesy konsultacji społecznych w Mieście oraz postarają się dedykować MRM odrębne działania, które w sposób szczególny będą włączać ich do dialogu z władzami.

W **Dzierzgoniu** młodzi obywatele brali udział w podejmowaniu następujących decyzji publicznych i razem z władzami zajęli się następującymi problemami/tematami publicznymi:

Opiniowali projekt uchwały Rady Miejskiej w Dzierzgoniu w sprawie przyjęcia Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Gminy Dzierżoń w 2019 roku.

Wybrali Opiekuna Młodzieżowej rady na kolejne lata działania po zmianie władz w wyborach samorządowych, co było aktywnością bardzo obywatelską, ponieważ wymagało od nich odwagi w wyrażeniu swojego zdania, wykazania się solidarnością z dotychczasowym wieloletnim opiekunem Panem Dariuszem Browarczykiem i aktywnością, której efektem jest współpraca z dotychczasowym opiekunem, niezależnym od nowo - wybranych władz.

Na szkoleniu w Iławie młodzieźowi radni dostrzegli a potem sformułowali swoją potrzebę – istnienia miejsca spotkań dla młodzieży w Mieście. Od tego czasu artykułowali ją w stosunku do władz i urzędników, co zaowocowało poważną debatą na ten temat przeprowadzoną 12.04.2019 z wiceburmistrzem Wojtkiem Demko, dyrektorką Dzierżońskiego Ośrodka Kultury, radnymi, dyrektorami szkół i MRM Gminy Dzierżoń. W konsekwencji, której Dzierżoński Ośrodek Kultury wygospodaruje przestrzeń tylko dla młodych, o której młodzi będą sami decydować -Strefa Aktywności Młodzieży - będzie miejscem m.in warsztatów, koncertów, codziennego spędzania czasu młodzieży.

Uruchomiliśmy procesy społeczne, które mają szansę na realną zmianę w społeczności, odpowiedź na potrzeby i problemy młodych. Mamy świadomość, że na część efektów tych zmian trzeba będzie jeszcze poczekać, ponieważ projekt był krótki a zmiany w rzeczywistości społeczno-samorządowej

potrzebują czasu. Fundacja nadal pracuje z tymi społecznościami, ponieważ mamy świadomość, że współpraca z samorządowcami i MRG wymaga czasu, ogromnego zaangażowania i systematyczności wsparcia.

Ad 4. Organizacja debat na ważny temat dla młodych i społeczności

Odbyły się następujące debaty:

- a) Gdynia: Dyskusja o sytuacji młodych w Gdyni i ich zaangażowaniu w życie publiczne miasta, 30.08.2018, Liczba osób: 16
- b) Nowe Miasto Lubawskie: Debata Młodzieżowej Rady z Burmistrzem. Temat: rewitalizacja rynku, konsultowanie regulaminu użytkowania nowej przestrzeni sportowej, zagospodarowanie przestrzeni miejskiej, podniesienie ilości i jakości przyznawanych stypendium, 4.12.2018. Liczba osób 17
- c) Łąwa: Debata z kandydatami na Urząd Burmistrza Miasta w drugiej turze wyborów. 2.11.2018. Liczba osób: 60-80, link do transmisji:
<https://www.facebook.com/infoława/videos/1429293083872677/>
- d) Dzierżgoń: Debata na temat wyboru nowego Opiekuna Młodzieżowej Rady. 27.11.2018. Liczba osób: 18
- e) Elbląg: nie odbyła się ze względu na wybory samorządowe, które sprawiły, że władze zajęte były wyborami a nie dialogiem (debatami) z młodymi. Opóźnienia w związku z długotrwałym zebraniem składu rady miasta oraz wyłonieniem przewodniczących komisji uniemożliwiły dialog młodych z władzami.

Ad 6. Organizacja przedsięwzięć na rzecz młodzieży – realizacja projektu przez MRG

Zrealizowano następujące oddolne projekty młodzieżowe:

- a) Gdynia: Marsz Niepodległości
- b) Łąwa: organizacja 27 Finału WOŚP W Ławie oraz rozgrywek meczu koszykówki przedstawicieli Rady Miasta z przedstawicielami Młodzieżowej Rady Miasta
- c) Nowe Miasto Lubawskie: projekt apeli informujących o nowych wyborach do Młodzieżowej Rady we wszystkich szkołach ok. 500 uczestników oraz projekt "Wąsy Marszałka" polegającej na upowszechnieniu i obchodach Święta Niepodległości Polski
- d) Elbląg: projekt edukacyjny dla uczniów II LO w tematyce aktywności obywatelskiej „Młodzi w samorządzie”
- e) Dzierżgoń: Promocja Święta Niepodległości- zaśpiewanie hymnu dla Niepodległej, przeprowadzenie projektu "wąsy marszałka", projekt Katarzynki - regionalne święto w Dzierżgoniu, odsłonięcie muralu (stworzonego przez młodych) dla Stanisława Filipowicza

Zwiększanie udziału młodych ludzi w procesach podejmowania decyzji jest bardzo trudnym procesem: napotyka na wszelkie bariery związane z niechęcią władz lokalnych i centralnych do uspołecznienia procesów decyzyjnych oraz tradycyjnym sposobem postrzegania młodzieży, który najlepiej odzwierciedla

powiedzenie „dzieci i ryby głosu nie mają”. W Polsce to organizacje pozarządowe są rzecznikami uczestnictwa obywatelskiego młodzieży w życiu publicznym oraz podejmują trud zwiększania partycypacji obywatelskiej młodych ludzi na poziomie lokalnym. W Polsce to wciąż jest ogromne wyzwanie i nadal daleko nam do spełnienia w tym zakresie chociażby standardów Rady Europy. Gdybyśmy chcieli te standardy wypełniać konieczne byłoby podejmowanie systematycznych, długookresowych działań zarówno w zakresie uświadamiania konieczności zwiększania partycypacji młodych ludzi w życiu publicznym jak i podnoszenia umiejętności w zakresie stosowania narzędzi partycypacyjnych. Siłą rzeczy kontrolowany projekt jest „kroplą, która drąży skałę”, a nie trwałą całościową zmianą w 5 społecznościach lokalnych, bo to wymagałoby uruchomienia nieporównywalnych zasobów w znacznie dłuższym czasie.